IL-QORTI TAL-APPELL KRIMINALI

Onor. Imħallef Dr. Aaron M. Bugeja M.A. (Law), LL.D. (melit)

Illum l-14 ta' Lulju 2020

Appell numru 106 tal-2018

Il-Pulizija
vs.
Michael MICALLEF

Il-Qorti:

1. Dan huwa appell minn sentenza mogħtija mill-Qorti tal-Maġistrati (Malta) nhar it-28 ta' Frar 2018 fil-konfront ta' Michael MICALLEF, karta tal-identità bin-numru 275757M li ġie mixli (in suċċint):

   Talli nhar is-26 ta' Marzu 2010 għall-ħabta ta' 10:30a.m. ġewwa l-Faċilita Korrettiva ta' Kordin, Raħal Ġdid u f'dawn il-Gżejjer :

   1. Kellu fil-pussess tiegħu droga herojina speċifikata fl-ewwel skeda tal-Ordinanza dwar il-Mediċini Perikolużi Kap 101 tal-Liġijiet ta' Malta meta ma kienx fil-pussess ta' awtorizzazzjoni għall-importazjoni jew għall-esportazzjoni maħruġ mit-Tabib Prinċipali tal-Gvern skond id-disposizzjonijiet tar-4 u 6 Taqsima Kap 101 tal-

Liġijiet ta' Malta, meta ma kienx fil-pussess ta'awtorizzazjoni għall-importazzjoni jew għall-esportazzjoni maħruġ mit-Tabib Prinċipali tal-Gvern skond dispożizzjonijiet tar-4 u s-6 taqsima ta' l-Ordinanza imsemmija u mingħajr ma kellha liċenzja jew xort'oħra awtorizzat li jimmanifatura jew iforni d-droga msemmija u mingħajr ma kellu liċenzja jipprokura l-istess droga u dan bi ksur tar-regolament 4 tar-regolamenti tal-1939 għall-kontroll intern tad-drogi perikolużi (G.N. 292/1939) kif sussegwentament emendati u bi ksur tal-Ordinanza dwar il-Mediċini Perikolużi Kap 101 tal-Liġijiet ta' Malta, liema droga nstabet f'tali ċirkostanzi li juru li ma kinitx għall-użu esklussiv tiegħu;

2. Ukoll talli fl-istess data, lok, ħin u ċirkostanzi bħala persuna li mhijiex uffiċjal tal-ħabs, jew persuna oħra impjegata fil-ħabs, mingħajr l-Awtorita' legittima daħħal, jew ipprova jdaħħal, jew ipprova jdaħħal f'xi parti tal-konfini ta' ħabs xi oġġett li jkun, li hu pprojibit skont xi regolamenti magħmula skont dan l-Att, jew ġarr jew ipprova jġorr xi oġġett bħal dak barra mill-ħabs bi ksur tal-artikolu 7(1) tal-Kapitolu 260 tal-Liġijiet ta' Malta;

3. U aktar talli fl-istess data, lok u ċirkostanza, wettaq reat waqt il-perjodu operattiv ta' liberta' kondizzjonata mogħtija lilu mill-Maġistrat Dottor L. Quintano LL.D. nhar il-25 ta' Jannar 2010;

4. Illi b'hekk sar reċidiv b'diversi sentenzi tal-Qorti, liema sentenzi saru definittivi u ma jistgħu jinbidlu ai termini tal-artikoli 49, 50 u 289 tal-Kodiċi Kriminali

Il-Qorti ġiet mitluba wkoll sabiex barra milli tapplika l-piena skont il-liġi, tordna li jitħallsu l-ispejjeż li għandhom x'jaqsmu mall-ħatra tal-esperti, skont l-Artikolu 553 tal-Kap. 9 tal-Liġijiet ta' Malta.

2. Permezz tas-sentenza aktar 'il fuq imsemmija, il-Qorti tal-Maġistrati (Malta) bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali, wara li rat l-imputazzjonijiet miġjuba kontra l-appellanta u wara li rat it-Taqsimiet IV u VI, l-Artikoli 22(1)(a) u 22(2)(b)(i) tal-Kapitolu 101 tal-Liġijiet ta' Malta, ir-Regolament 9 tal-Leġislazzjoni Sussidjarja 101.02, l-Artikolu 7(1) tal-Kapitolu 260 tal-Liġijiet ta' Malta u l-Artikolu 17(h) tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta, sabet lill-imputat ħati mhux ħati tar-raba' imputazzjoni miġjuba kontra tiegħu

jiġifieri dik tar-reċidiva, filwaqt li sabitu ħati tal-ewwel, it-tieni u t-tielet imputazzjonijiet u kkundannatu kwantu għall-ewwel u t-tieni imputazzjonijiet għall-piena ta' ħdax il-xahar priġunerija effettiva u multa ta' disa' mitt euro. Fir-rigward tat-tielet imputazzjoni, il-Qorti għażlet li titratta mal-ħati dwar ir-reat li tiegħu instab ħati permezz tas-sentenza tal-Qorti tal-Maġistrati tal-25 ta' Jannar 2010 daqslikieku għadu kemm instab ħati minn jew quddiem dik il-Qorti u filwaqt li għal kull bwon fini ikkonfemat tali ħtija, wara li rat it-Taqsimiet IV u VI, l-Artikoli 22(1)(a) u 22(2)(b)(i) tal-Kapitolu 101 tal-Liġijiet ta' Malta, ir-Regolament 9 tal-Leġislazzjoni Sussidjarja 101.02, u l-Artikolu 17(h) tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta ikkundannatu għall-piena ta' multa ta' tliet mitt euro (€300). Imbagħad ordnat ukoll li t-total tal-multa inflitta kellha tiġi mħalsa mill-ħati f'rati mensili kif imsemmi fis-sentenza. Apparti minn hekk il-Qorti tal-Maġistrati ikkundannatu jħallas l-ispejjeż tal-esperti maħtura fil-mori tal-inkjesta. Imbagħad għaddiet biex ordnat id-distruzzjoni tad-droga eżebita fl-atti taħt il-ħarsien tar-Reġistratur.

3. Illi minn din is-sentenza Michael MICALLEF interpona appell li permezz tiegħu talab lil din il-Qorti biex tirriforma s-sentenza appellata billi tikkonfermaha fejn sabet lill-appellant mhux ħati tar-raba imputazzjoni tar-reċidiva filwaqt li tħassarha f'dik il-parti fejn sabitu ħati tal-ewwel, it-tieni u t-tielet imputazzjonijiet miġjuba kontra tiegħu billi tilliberah minn kull ħtija u piena u dan wara li stqarret li

(a) il-Qorti tal-Maġistrati (Malta) ma għamletx apprezzament approfondit tal-provi prodotti u taċ-ċirkostanzi ta' dan il-każ. Qabel xejn l-ammont ta' droga misjub kien wieħed żgħir ħafna w indikattiv ta' użu personali. Il-Prosekuzzjoni naqset milli tressaq prova biżżejjed li turi li l-użu ta' dik id-droga kienet għal fini ta' traffikar.

(b) Il-piena imposta fuq l-appellant kienet waħda ħarxa wisq meta jiġi meqjus l-artikolu 7(1) tal-Kapitolu 260 tal-Liġijiet ta' Malta.

Ikkunsidrat: -

4. Illi nhar is-26 ta' Marzu 2010 il-Pulizija ġew infurmati mis-Surġent tal-Għassa tar-Raħal Ġdid illi matul tfittxija fil-*Gatehouse* tal-Faċilita Korrettiva ta' Kordin qabel jidħlu l-viżitaturi, instabet sustanza suspettuża, x'aktarx droga, fuq il-persuna tal-appellant, u dan filwaqt illi kien qed jinvista lil Emanuel Scerri li kien residenti l-Faċilita. Il-Gwardjani tal-Faċilita ikkonduċew it-tfittxija qabel bdiet il-visita fejn nnutaw illi l-appellant kellu oġġett suspettuż moħbi fid-dentatura tiegħu. Talbuħ jagħtihom id-dentatura sabiex jispezzjonawha, u wara ċerta titubanza da parti tiegħu, qalgħaha minn ħalqu u żammha f'idu l-leminija. Iżda meta ppressat biex jerħi d-dentatura minn idu, innutaw illi l-appellant kien rema' xi ħaġa mal-art.

5. Il-Gwardjani raw li l-oġġett elevat irriżulta li kienet boċċa żgħira daqs difer żgħir li kien ta' lewn kannella u miksi fil-plastik irqiq. Wara li din il-borża żgħira ġiet mgħoddija lill-Awtoritajiet irriżultat

illi kienet tikkontjeni droga heroina fl-ammont ta' 0.43 grammi bil-purita' ta' 33.5%.

6. Meta l-appellant ġie mitkellem mill-Pulizija hu saħaq illi ma kienx jiftakar l-avveniment fejn ċaħad ukoll li hu qatt kellu din is-sustanza fuqu. Konsegwentement l-appellant tressaq il-Qorti u ġie mixli kif intqal aktar il-fuq.

Ikkunsidrat : -

7. Illi din il-Qorti hija Qorti ta' reviżjoni tas-sentenza tal-Qorti tal-Maġistrati u ma tbiddilx l-apprezzament tal-provi magħmul mill-Qorti tal-Maġistrati meta dik il-Qorti tkun legalment u raġonevolment korretta fl-apprezzament li hija kienet għamlet. Fis-sentenza ***Ir-Repubblika ta' Malta vs Emanuel ZAMMIT*** deċiża mill-Qorti tal-Appell Kriminali (Sede Superjuri)[1] intqal:-

---

[1] Tal-21 t'April 2005. Ara wkoll Ara, fost ohrajn, l-Appelli Kriminali Superjuri: ***Ir-Repubblika ta' Malta vs Domenic Briffa***, 16 ta' Ottubru 2003; ***Ir-Repubblika ta' Malta vs Godfrey Lopez*** u r-***Repubblika ta' Malta v. Eleno sive Lino Bezzina*** 24 ta' April 2003, ***Ir-Repubblika ta' Malta vs Lawrence Asciak sive Axiak*** 23 ta' Jannar 2003, ***Ir-Repubblika ta' Malta vs Mustafa Ali Larbed***; ***Ir-Repubblika ta' Malta vs Thomas sive Tommy Baldacchino***, 7 ta' Marzu 2000, ***Ir-Repubblika ta' Malta vs Ivan Gatt***, 1 ta' Dicembru 1994; u ***Ir-Repubblika ta' Malta vs George Azzopardi***, 14 ta' Frar 1989; u l-Appelli Kriminali Inferjuri: ***Il-Pulizija vs Andrew George Stone***, 12 ta' Mejju 2004, ***Il-Pulizija vs Anthony Bartolo***, 6 ta' Mejju 2004; ***Il-Pulizija vs Maurice Saliba***, 30 ta' April 2004; ***Il-Pulizija vs Saviour Cutajar***, 30 ta' Marzu 2004; ***Il-Pulizija vs Seifeddine Mohamed Marshan*** et, 21 ta' Ottubru 1996; ***Il-Pulizija vs Raymond Psaila et***, 12 ta' Mejju 1994; ***Il-Pulizija vs Simon Paris***, 15 ta' Lulju 1996; ***Il-Pulizija vs Carmel sive Chalmer Pace***, 31 ta' Mejju 1991; ***Il-Pulizija vs Anthony Zammit***, 31 ta' Mejju 1991.

Fil-kawża ***Ir-Repubblika ta' Malta vs Domenic Briffa*** ġie mistqarr li :

> Kif gie ritenut diversi drabi, hawn qieghdin fil-kamp ta' l- apprezzament tal-fatti, apprezzament li l-ligi tirrizerva fl- ewwel lok lill-gurati fil-kors tal-guri, u li din il-Qorti ma tiddisturbahx, anke jekk ma tkunx necessarjament taqbel mija fil-mija mieghu, jekk il-gurati setghu legittimament u ragonevolment jaslu ghall-verdett li jkunu waslu ghalih. Jigifieri l-funzjoni ta' din il-Qorti ma tirrizolvix ruhha f'ezercizzju ta' x'konkluzjoni kienet tasal ghaliha hi kieku kellha tevalwa l-provi migbura fi prim'istanza, imma li tara jekk il-verdett milhuq mill-gurija li tkun giet "properly directed", u nkwadrat fil-provi prodotti, setax jigi ragonevolment u legittimament milhuq

kif dejjem gie ritenut huwa principju stabbilit fil-gurisprudenza ta' din il-Qorti li hija ma tiddisturbax l-apprezzament dwar il-provi maghmul mill-ewwel Qorti jekk tasal ghall-konkluzjoni li dik il-Qorti setghet ragjonevolment u legalment tasal ghall-konkluzjoni li tkun waslet ghaliha. Fi kliem iehor, din il-Qorti ma tirrimpjazzax id-diskrezzjoni fl-apprezzament tal-provi ezercitata mill-ewwel Qorti izda taghmel apprezzament approfondit tal-istess biex tara jekk dik l- ewwel Qorti kinitx ragjonevoli fil-konkluzjoni taghha. Jekk, izda, din il-Qorti tasal ghall-konkluzjoni li l-ewwel Qorti, fuq il-provi li kellha quddiemha, ma setghetx ragjonevolment jew legalment tasal ghall-konkluzjoni li tkun waslet ghaliha, allura din tkun raguni valida, jekk mhux addirittura impellenti, sabiex din il-Qorti tiddisturba dik id-diskrezzjoni u konkluzjoni.

8. Anke jekk din il-Qorti tistħarreġ ix-xiehda li tkun tressqet quddiem il-Qorti tal-Maġistrati, ir-rwol ta' din il-Qorti jibqa' dak ta' reviżjoni tad-deċiżjoni mogħtija mill-Qorti tal-Maġistrati. Fil-kors ordinarju tal-funzjoni tagħha, ma ssirx Qorti ta' ritrattazzjoni, u ma terġax tisma' l-każ u tiddeċiedi l-każ mill-ġdid. Id-deċiżjoni jekk l-imputat ikunx ħati jew le teħodha l-Qorti tal-Maġistrati, li għandha d-dover li tanalizza l-provi u l-argumenti legali kollha u tasal għall-konklużjonijiet tagħha.[2]

9. Din il-Qorti, b'hekk tirrevedi s-sentenza tal-Qorti tal-Maġistrati billi tara jekk u safejn, bis-saħħa tal-provi li jkunu ġew miġjuba mill-partijiet u tal-argumenti legali dibattuti quddiem il-Qorti tal-

---

minnhom. Jekk il- verdett taghhom huwa regolari f'dan is-sens, din il-Qorti ma tiddisturbahx (ara per ezempju Ir-Repubblika ta' Malta v. Godfrey Lopez u r-Repubblika ta' Malta v. Eleno sive Lino Bezzina decizi minn din il-Qorti fl-24 ta' April 2003, Ir-Repubblika ta' Malta v. Lawrence Asciak sive Axiak deciza minn din il-Qorti fit-23 ta' Jannar 2003, Ir-Repubblika ta' Malta v. Mustafa Ali Larbed deciza minn din il-Qorti fil-5 ta' Lulju 2002, ir-Repubblika ta' Malta v. Thomas sive Tommy Baldacchino deciza minn din il-Qorti fis-7 ta' Marzu 2000, u r-Repubblika ta' Malta v. Ivan Gatt deciza minn din il-Qorti fl-1 ta' Dicembru 1994).

[2] u dan sakemm ma jkunx hemm raġunijiet eċċezzjonali entro l-parametri ta' dak li jipprovdi l-artikolu 428(3)(5) tal-Kodiċi Kriminali li din il-Qorti tkun tista' tiddeċiedi hi l-meritu tal-kawża.

Maġistrati, setgħetx dik il-Qorti legalment u raġonevolment tasal għall-konklużjoni milħuqa minnha fis-sentenza tagħha. Biex tagħmel dan ix-xogħol ta' reviżjoni din il-Qorti, tkun trid tifli l-provi u l-argumenti miġjuba quddiem il-Qorti tal-Maġistrati u tara jekk, u safejn, b'dawk il-provi li kellha quddiemha, il-Qorti tal-Maġistrati setgħetx tasal għall-konklużjonijiet tagħha kif jidhru fis-sentenza b'mod tajjeb u skont il-Liġi.

10. Jekk din il-Qorti tara li l-Qorti tal-Maġistrati setgħet tasal għall-konklużjonijiet li waslet għalihom skont il-provi u l-argumenti legali li kellha quddiemha, anke jekk dik ma kienetx l-unika konklużjoni li dik il-Qorti setgħet tasal għaliha, allura din il-Qorti ma tibdilx il-konklużjonijiet milħuqa mill-Qorti tal-Maġistrati. Dan peress li jekk il-Qorti tal-Maġistrati tkun għamlet xogħolha tajjeb, din il-Qorti ma tistax taqbad u tibdlilha s-sentenza tagħha, jekk mhux għax ikun hemm raġuni valida. Il-fatt biss li l-appellant ma jkunx jaqbel mal-konklużjonijiet tas-sentenza tal-Qorti tal-Maġistrati mhux biżżejjed biex din il-Qorti tibdel is-sentenza tal-Qorti tal-Maġistrati.

11. Jekk mill-banda l-oħra din il-Qorti tara li, mill-provi li nġiebu jew mill-argumenti legali imresqin quddiemha, l-Qorti tal-Maġistrati tkun żbaljat fl-apprezzament tal-provi jew fl-interpretazzjoni tal-argumenti legali imresqin quddiemha, b'mod li allura din il-Qorti tqis ma jkunx sigur u sodisfaċenti li tistrieħ fuq dawk il-konklużjonijiet, allura din il-Qorti imbagħad għandha s-setgħa u d-dmir li tibdel dik is-sentenza mogħtija mill-Qorti tal-Maġistrati, jew

dawk il-partijiet minnha li jirriżultaw li jkunu żbaljati jew li ma jirriflettux il-Liġi.[3]

12. Dawn il-provi pero jridu qabel xejn ikunu jirrispettaw ir-regoli tal-evidenza fi proċedimenti penali, ċjoe l-*Law of Evidence*.

13. L-artikolu 637 tal-Kodiċi Kriminali jgħid li għal dak li jirrigwarda xhieda ta' eta' minuri, xhieda tal-imputat kif ukoll ix-xhieda ta' persuni li huma klassifikati taħt l-artikolu 636 tal-Kodiċi Kriminali, fosthom persuni li jkollhom interess fil-kwistjoni li fuqha tkun meħtieġa x-xhieda tagħhom, jew fir-riżultat tal-kawża : -

> id-deċiżjoni (dwar il-kredibbilta tagħhom) titħalla fid-diskrezzjoni ta' min għandu jiġġudika l-fatti, billi jittieħed qies tal-imġieba, kondotta u karattru tax-xhud, tal-fatt jekk ix-xhieda għandiex mis-sewwa jew hix konsistenti, u ta' fattizzi oħra tax-xhieda tiegħu, u jekk ix-xhieda hix imsaħħa minn xiehda oħra, u taċ-ċirkostanzi kollha tal-każ.

14. Imbagħad l-artikolu 638 tal-Kodiċi Kriminali jagħmilha ċara li huwa fid-dover tal-Prosekuzzjoni li ġġib il-provi kollha u l-aħjar prova possibbli sabiex il-grad tal-prova tal-Prosekuzzjoni jintlaħaq b'suċċess. Jekk dawk il-provi jkunu jikkonsistu prinċipalment fil-verżjoni ta' xhud waħdieni, il-Qorti xorta waħda tista' tasal sal-grad

[3] Ara wkoll, fost oħrajn, l-Appelli Kriminali Superjuri: ***Ir-Repubblika ta' Malta vs Rida Salem Suleiman Shoaib***, 15 ta' Jannar 2009; ***Ir-Repubblika ta' Malta vs Paul Hili***, 19 ta' Gunju 2008; ***Ir-Repubblika ta' Malta vs Etienne Carter***, 14 ta' Dicembru 2004; ***Ir-Repubblika ta' Malta vs Domenic Briffa***, 16 ta' Ottubru 2003; ***Ir-Repubblika ta' Malta vs Godfrey Lopez*** u ***Ir-Repubblika ta' Malta vs Eleno sive Lino Bezzina***, 24 ta' April 2003; ***Ir-Repubblika ta' Malta vs Lawrence Asciak sive Axiak***, 23 ta' Jannar 2003, ***Ir-Repubblika ta' Malta vs Mustafa Ali Larbed***, 5 ta' Lulju 2002; ***Ir-Repubblika ta' Malta vs Thomas sive Tommy Baldacchino***, 7 ta' Marzu 2000, ***Ir-Repubblika ta' Malta vs Ivan Gatt***, 1 ta' Dicembru 1994; u ***Ir-Repubblika ta' Malta vs George Azzopardi***, 14 ta' Frar 1989; u l-Appelli Kriminali Inferjuri: ***Il-Pulizija vs Andrew George Stone***, 12 ta' Mejju 2004, ***Il-Pulizija vs Anthony Bartolo***, 6 ta' Mejju 2004; ***Il-Pulizija vs Maurice Saliba***, 30 ta' April 2004; ***Il-Pulizija vs Saviour Cutajar***, 30 ta' Marzu 2004; ***Il-Pulizija vs Seifeddine Mohamed Marshan et***, 21 ta' Ottubru 1996; ***Il-Pulizija vs Raymond Psaila et***, 12 ta' Mejju 1994; ***Il-Pulizija vs Simon Paris***, 15 ta' Lulju 1996; ***Il-Pulizija vs Carmel sive Chalmer Pace***, 31 ta' Mejju 1991; ***Il-Pulizija vs Anthony Zammit***, 31 ta' Mejju 1991.

ta' prova rikjest fi proċedimenti kriminali, jekk dak ix-xhud ikun ġie emnut; u dan peress li f'din l-eventwalita, din ix-xiehda ssir biżżejjed biex tagħmel prova sħiħa u kompluta minn kollox, daqs kemm kieku l-fatt ġie ippruvat minn żewġ xhieda jew aktar. Fil-fatt l-artikolu 638(2) tal-Kodiċi Kriminali jgħid li xhud wieħed waħdu, jekk emnut, huwa suffiċjenti sabiex fuq ix-xiehda tiegħu il-Qorti tkun tista' ssib ħtija. Dan il-prinċipju ġie kkonfermat f'diversi każijiet li dawn il-Qrati kellhom quddiemhom fil-passat.[4] Jiġifieri huwa legalment korrett u permissibbli Qorti ta' Ġustizzja Kriminali tasal li ssib ħtija f'persuna akkużata fuq ix-xiehda ta' xhud wieħed biss.

15. In oltre kif gie ritenut mil-Qorti fl-Appell Kriminali fis-sentenza fl-ismijiet ***Il-Pulizija vs Joseph Thorne,***[5]

> mhux kull konflitt fil-provi ghandu awtomatikament iwassal ghall-liberazzjoni tal-persuna akkuzata. Imma l- Qorti, f' kaz ta' konflitt fil-provi, trid tevalwa l-provi skond il-kriterji enuncjati fl-artikolu 637 tal-Kodici Kriminali w tasal ghall-konkluzzjoni dwar lil min trid temmen u f' hix ser temmnu jew ma temmnux'.

16. F'dan il-kuntest, allura, l-akbar sfida li jkollhom il-Qrati fil-każijiet li jisimgħu hija li jiskopru l-verita storika; u dan peress li l-evidenza li tinġieb quddiemhom - kemm dik diretta, kif ukoll dik indiretta - mhux dejjem neċessarjament twassal għall-dik il-verita'. Xhud jista'

---

[4] Ara fost oħrajn l-appelli kriminali sede inferjuri fl-ismijiet ***Il-Pulizija vs Joseph Bonavia*** ppreseduta mill-imħallef Joseph Galea Debono u datata s-6 ta' Novembru 2002; ***Il-Pulizija vs Antoine Cutajar*** ippreseduta mill-Imħallef Patrick Vella u deċiża fis-16 ta' Marzu 2001; ***Il-Pulizija vs Carmel Spiteri*** ippreseduta mill-Imħallef David Scicluna u deċiża fid-9 ta' Novembru 2011; Ara wkoll ***Ir-Repubblika ta' Malta vs Martin Dimech*** deċiża mill-Qorti tal-Appell Sede Superjuri u ppreseduta mill-Imħallfin Joseph Filletti, David Scicluna u Joseph R. Micallef u datata 24 ta' Settembru 2004.

[5] Deċiza fid-9 ta' Lulju 2003 mill-Qorti tal-Appell Kriminali Sede Inferjuri ippreseduta mill-Imħallef Joseph Galea Debono.

jkun konsistenti kemm fil-veritajiet li jgħid, kif ukoll fil-gideb li jista' jkun qiegħed jgħid. U huwa għalhekk li jeżisti wkoll ir-reat ta' sperġur. Il-Qrati ma għandhomx is-setgħa li jaqraw l-imħuħ tan-nies. Il-Qrati jippruvaw jifhmu xi jkollhom f'moħħhom, f'qalbhom u fil-kuxjenza tagħhom in-nies li jidhru quddiemhom biss mill-kliem li jgħidu u mill-egħmil tagħhom. Il-Qrati jridu jistrieħu biss fuq il-provi li jkunu nġiebu quddiemhom – ċjoe l-evidenza diretta jew l-evidenza indiretta.

17. L-evidenza indiretta hi dik li prinċipalment tistrieħ fuq iċ-ċirkostanzi partikolari tal-każ. Għalkemm iċ-ċirkostanzi ma jitkelmux bħax-xhieda, u b'hekk ma jistgħux jigdbu, mill-banda l-oħra jistgħu jkunu qarrieqa. Dawn il-Qrati dejjem straħu fuq il-prinċipju li biex l-evidenza ċirkostanzjali tkun is-sies ta' sejbien ta' ħtija, din trid tkun univoka, jiġifieri li tipponta biss u esklussivament lejn direzzjoni u konklużjoni waħda u xejn ħliefha. Altrimenti, jekk iċ-ċirkostanzi jagħtu lok għal aktar minn konklużjoni waħda, il-Qorti ma tkunx tista' tistrieħ fuqhom biss biex tkun tista' ssib ħtija. Jekk ikun hemm dubju dettat mir-raġuni, il-Qorti ma tkunx tista' ssib ħtija fl-imputat jew akkużat.

18. Mill-banda l-oħra biex persuna tiġi misjuba ħatja, il-Liġi kriminali **<u>ma teħtieġx</u>** li din tkun stabbilita b'ċertezza assoluta. Il-Liġi tal-proċedura Maltija hija imnisla mis-sistema Ingliż fejn huwa meħtieġ li biex Qorti ta' Ġustizzja Kriminali tkun tista' ssib ħtija f'akkużat, il-Prosekuzzjoni tkun trid irnexxielha tipprova l-każ tagħha lil hinn minn kull dubju dettat mir-raġuni in bażi għall-provi imresqa

minnha. Jekk id-Difiża tipprova l-punt tagħha fuq bażi ta' probabbilita, jew tislet argument, inkluż mill-provi tal-Prosekuzzjoni stess, u jirnexxielha ddaħħal dubju dettat mir-raġuni, allura l-Qorti ma tkunx tista' ssib ħtija fl-akkużat.

19.Il-Qorti tkun tista' tasal għal din il-konklużjoni biss wara li tkun għarblet il-provi ammissibbli kollha li jkunu tressqu quddiemha, jiġifieri kemm l-evidenza ordinarja kif ukoll dik esperta, kemm dik diretta u kif ukoll dik indiretta. Fl-aħħar mill-aħħar dik il-Qorti trid tkun żgura moralment, *sure* fis-sistema Legali Ingliż,[6] li l-każ seħħ skont kif tkun qed tipprospetta l-Prosekuzzjoni *lil hinn minn kull dubju dettat mir-raġuni.* Dan huwa l-ogħla livell ta' prova li l-Liġi teħtieġ biex tinstab ħtija; livell li huwa anqas miċ-ċertezza assoluta, iżda li huwa ogħla mill-bilanċ tal-probabbilitajiet.

20.Fil-każ Ingliż ***Majid***,[7] Lord Moses stqarr hekk :

> Judges are advised by the Judicial Studies Board, as they have been for many years, to direct the jury that before they can return a verdict of guilty, they must be sure that the defendant is guilty.

21.Inoltre, fil-ktieb tagħhom ***The Modern Law on Evidence***, Adrian Keane u Paul McKeown[8] jgħidu s-segwenti : -

> In the wake of difficulties encountered with the formula of proof beyond reasonable doubt, Majid makes it clear that the direction on the criminal standard must adhere to the formula of proof by being "sure", in accordance with the longstanding advice given to judges by the Judicial Studies Board. That advice currently contained in the Crown Court Bench Book, is simply that the prosecution prove their case if the jury, having considered all the relevant evidence, are sure that the accused is guilty.

[6] ***R v Majid***, 2009, EWCA Crim 2563, CA at 2
[7] ibid.
[8] Oxford University Press, 2012, p. 106 – 108.

Further explanation is described as 'unwise'. If the jury are not sure then, they must find the accused not guilty.

22. Meta jiġi biex ifisser dan il-grad ta' prova fi proċedimenti kriminali, l-Imħallef William Harding kien xi drabi jirreferi għal dal-kunċett bħala l-prinċipju **<u>tas-sikurezza</u>**. Hekk per eżempju fl-appell kriminali fl-ismijiet ***Il-Pulizija vs Joseph Peralta*** deċiża mill-Qorti Kriminali nhar il-25 t'April 1957 dik il-Qorti kienet qalet li f'dak il-każ, in bażi għall-provi miġjuba quddiemha hija setgħet tasal **<u>b'sikurezza</u>** għall-konklużjoni fir-rigward tal-istat tal-imputat, liema stat fattwali kellu jiġi pruvat in bażi għal suffiċjenza probatorja lil hinn minn kull dubju dettat mir-raġuni. B'hekk dik il-Qorti ġja fl-1957 kienet irrikonoxxiet l-ekwivalenza bejn l-istat mentali ta' sikurezza mas-suffiċjenza probatorja lil hinn minn kull dubju dettat mir-raġuni, kif ukoll illum rifless fil-ġurisprudenza l-aktar reċenti fl-Ingilterra u Wales.

23. U huwa biss meta jkun hemm **<u>id-dubju veru, bażat fuq ir-raġuni, fuq is-sens komun u fuq il-buon sens, ċjoe d-dubju li jibqa' jippersisti wara li jsir stħarriġ dettaljat u b'attenzjoni, b'diliġenza u b'mod imparzjali tal-provi u l-argumenti kollha li jkunu ġew imresqin mill-Prosekuzzjoni u mid-Difiża</u>** li mbagħad, jekk jibqa' jippersisti dan id-dubju, jkun jista' jingħad li dak il-livell ta' sikurezza, ossija suffiċjenza probatorja lil hinn minn kull dubju dettat mir-raġuni ma jkunx intlaħaq; u li allura bħala konsegwenza, il-Qorti ma tkunx tista' tiddikkjara lill-ħati tal-akkużi miġjuba kontrih.

24. Meta l-partijiet fi proċeduri penali, jagħżlu li jresqu prova, huma jridu jissodisfaw il-*best evidence rule*, ċjoe jridu jresqu l-aħjar prova li tkun tista' tiġi preżentata fil-każ konkret. Fis-sentenza fl-ismijiet ***Ir-Repubblika ta' Malta vs George Spiteri*** deċiża mill-Qorti tal-Appell Kriminali, ġie ritenut is-segwenti:

> Huwa principju fondamentali fil-process kriminali li l-ligi tesigi li kull min jrid jipprova xi haga, ghandu jressaq l-ahjar prova, u dan jista' biss jaqa' fuq prova sekondarja kemm il-darba din l-ewwel jew l-ahjar prova mhiex disponibbli. Hu veru wkoll, izda, li min ghandu jiggudika jista', skond il-ligi, u minkejja dan il-principju fondamentali appena msemmi, joqghod fuq ix-xhieda anke ta' persuna wahda jekk b'dak li tghid din il-persuna, jikkonvinci lill-gudikant sal-grad tal-konvinciment morali mill-htija tal-persuna akkuzata.
>
> L-prova indizzjarja trid tkun wahda assolutament univoka, li tipponta biss minghajr dubju dettat mir-raguni lejn fatt jew konkluzzjoni wahda. Ovvjament jekk fatt jew cirkostanzi jistghu ragjonevolment jinghataw aktar minn tifsira jew interpretazzjoni wahda, tkun li tkun, allura dik ma tkunx prova ndizzjarja tajba, skond il-ligi, sabiex in bazi taghha tista' tinstab htija. Kif tghid u titlob il-ligi, biex prova ndizzjarja tigi ammessa bhala prova valida fis-sens li wiehed jista' ragjonevolment jasal ghall-konkluzzjoni tieghu ta' htija in bazi taghha bla ebda dubju dettat mir-raguni, irid ikun moralment konvint minn dan ir-rekwizit ta' l-univocita' taghha, cioe' li dik il-prova tfisser biss u xejn aktar li l-akkuzat huwa hati ta' dak addebitat lilu w, allura, kull dubju ragjonevoli fir-rigward ghandu jmur favur l-akkuzat skond il-ligi.
>
> Wiehed ghandu jkun ferm attent fl-apprezzament u nterpretazzjoni tal-prova ndizzjarja ghaliex ghalkemm din hi prova ferm importanti, u kultant anke aktar mill-prova diretta, pero', din hi prova li facilment tista' tqarraq lil dak li jkun qed jghamel l-interpretazzjoni w apprezzament taghha.[9]

25. In oltre u aktar reċentement fis-sentenza ***Il-Pulizija vs Cyrus Engerer***, il-Qorti tal-Appell Kriminali rriteniet illi :

> Biex wiehed jistabilixxi jekk l-provi cirkostanzjali huma univoci wiehed irid jara l-assjem ta' dawn ic-cirkostanzi migjuba bhala prova u li dan il-konvinciment morali huwa wiehed ibbazat sal-grad rikjest tal-prosekuzzjoni tac-certezza morali (u mhux dik assoluta) jew il-prova lil

[9] Deċiża nhar il-5 ta' Lulju 2002 mill-Imħallfin Noel Arrigo, Joseph A. Filletti u Patrick Vella.

hinn minn kull dubbju dettat mir-raguni. In oltre il-konkluzjoni biex tkun univoka mhux necessarjament trid tkun l-uniku xenarju li jista jintlahaq izda trid tkun l-unika wahda li tista twassal ghal htija b'mod ragonevoli kontra dak li jkun. Fi kliem iehor jekk jinholoq dubbju dwar l-univocita tal-provi cirkostanzjali liema xenarju alternattiv ma jkunx wiehed ragonevoli, dan ma jistax iwassal sabiex il-Qorti tillibera a bazi tan-nuqqas ta' univocita.[10]

26. Illi l-Liġi tafda l-eżerċizzju tal-analiżi tal-provi f'idejn il-Qorti tal-Maġistrati. Dan peress li l-Qorti tal-Maġistrati tkun fl-aħjar qagħda tqis il-provi kollha għax, normalment, tkun għexet personalment il-proċess quddiemha. Hija tkun setgħet tara u tisma' lix-xiehda jixhdu quddiemha - ħaġa li din il-Qorti ma kellhiex l-opportunita li tagħmel. U għalhekk huwa għaqli li l-Liġi tħalli prinċipalment dan l-eżerċizzju ta' analiżi u apprezzament tax-xiehda tax-xhieda f'idejn il-Qorti tal-Maġistrati; liema eżerċizzju huwa importanzi ħafna u li din il-Qorti ttih il-piż li jixraqlu, in kwantu ma jistax jiġi disturbat kif ġieb u laħaq.

27. Anke fejn il-Qorti tal-Maġistrati, għal xi raġuni jew oħra, ma tkunx semgħet ix-xhieda kollha hi stess, xorta waħda l-Liġi tafda l-eżerċizzju tal-analiżi u deċiżjoni dwar il-fatti f'idejn il-Qorti tal-Maġistrati. Il-Qorti tal-appell xorta tibqa' Qorti tat-tieni grad, biex, fil-każijiet appellati tara jekk u safejn il-Qorti tal-Maġistrati setgħetx legalment u raġonevolment tasal għall-konklużjonijiet milħuqa minnha in bażi għall-dawk il-provi u l-argumenti legali miġjuba quddiemha. Biss, kif intqal, din il-Qorti ma taqbadx u tibdel id-deċiżjoni tal-Qorti tal-Maġistrati kif ġieb u laħaq, u dan għar-raġuni

[10] Deċiża nhar it-8 ta' Mejju 2014 mill-Imħallef Michael Mallia.

miġjuba fil-kawża ***Il-Pulizija vs Lorenzo Baldacchino*** deċiża mill-Qorti Kriminali bħala Qorti tal-Appell deċiża nhar it-30 ta' Marzu 1963 mill-Imħallef William Harding fejn intqal is-segwenti : -

> Ma hemmx bżonn jinghad li l-komportament tax-xhud (*demeanour*) hu fattur importanti ta' kredibilita (ara Powell, On Evidence, p. 505), u kien, ghalhekk, li inghad mill-Qrati Ingliżi segwiti anki mill-Qrati taghna, illi "great weight should be attached to the finding of fact at which the judge of first instance has arrived" (idem, p. 700), appuntu ghaliex "he has had an opportunity of testing their credit by their demeanour under examination".

Ikkunsidrat :-

28. Illi mill-qari tal-provi mressqa u partikolarment mis-sottomissjonijiet magħmula ma jirriżultax illi l-appellant qed jikkontesta li hu kellu l-pussess tad-droga heroina in kwistjoni. L-appellant jisħaq illi dan il-pussess kellu jkun ritenut bħala li kien għall-użu personali tiegħu stante li jtenni li hu qatt ma kellu l-intenzjoni li jittraffika jew imexxi is-sustanza in kwistjoni fil-konfini tal-Faċilita Korrettiva ta' Kordin.

29. Illi ir-reat ta' pussess aggravat tad-droga eroina, li tiegħu instab ħati l-appellant, huwa regolat bir-regolament 9 tal-Leġislazzjoni Sussidjarja 101.02 u dan fil-qafas tal-Liġi prinċipali l-Kapitolu 101 tal-Liġijiet ta' Malta. Ir-regolament 9 tal-L.S. 101.02 jgħid hekk :

> Hadd ma għandu jkun fil-pussess jew jittanta li jippossjedi xi droga kemm il-darba –

(a) Huwa ma jkunx awtorizzat għall-importazzjoni jew għall-esportazzjoni maħruġa mit-Tabib Prinċipali tal-Gvern skond id-disposizzjonijiet tat-Taqsima VI ta' l-Ordinanza; jew
(b) Huwa ma jkunx bil-liċenza jew xort' oħra awtorizzat li jimmanifattura jew iforni dik id-droga; jew
(c) Huwa ma jkunx b'xi mod ieħor bil-liċenza mogħtija mill-Ministru responsabbli għad-Dipartiment tas-Saħħa jew mhux awtorizzat b'dawn ir-Regoli jew b'awtorita' mogħtija mill-Ministru responsabbli għad-Dipartiment tas-Saħħa li jkollu d-droga fil-pusses tiegħu; jew
(d) Huwa ma jippruvax illi d-droga kienet fornuta għall-użu tiegħu skond dik ir-riċetta kif imsemmi qabel;

Iżda, l-kwalifika li tinsab fil-paragrafu (d) ma tkunx tgħodd fil-każ ta' xi droga, fornuta lill-persuna għall-użu tagħha skond riċetta jekk dik il-persuna f'dak iż-żmien li liha ngħatat id-droga kienet qedgħa taħt kura ta' tabib ieħor dwar li kienet tieħu bi drawwa xi drogi jew xort'oħra, u li kienet fornuta b'xi droga fuq riċetta maħruġa minn dak it-tabib u ma semmietx dik il-ħaġa lit-tabib imsemmi l-ewwel qabel ma d-droga kienet fornuta lilha.[11]

30. Din id-disposizzjoni trid tinqara fid-dawl ta' dak ipprospettat fil-Kapitolu 101 tal-Liġijiet ta' Malta u in partikolari ta' dawk l-artikoli tal-Liġi t'applikazzjoni ġenerika u li jestendu wkoll għal dawn ir-regolamenti. In oltre d-diċitura ta' din il-liġi tinkorpora l-elementi kemm tal-pussess aggravat kif ukoll tal-pussess sempliċi.

31. Illi minbarra dan il-Liġi Maltija tagħti definizzjoni wiesa tar-reat ta' traffikar kif ipprovduta taħt l-artikolu 22(1B) tal- Kapitolu 101 tal-Liġijiet ta' Malta u li jinqara testwalment kif ġej:

Għal finijiet ta' din l-Ordinanza (tad-Droga) il-kelma jittraffika (bil-varjazzjonijiet grammatikali u bl-espressjonijiet imnisslin minnha) b'referenża għat-traffikar tal-mediċina, tinkludi l-koltivazzjoni, l-importazzjoni f'dawk iċ-ċirkostanzi meta l-Qorti tkun sodisfatta li dik l-importazzjoni ma kinitx għall-użu esklussiv tal-ħati, l-manifattura, l-

[11] Ara wkoll regolamenti 15 u 16 tal-LS 101.02

esportazzjoni, d-distribuzzjoni, il-produzzjoni, l-amministrazzjoni, l-provvista, li wieħed joffri li jagħmel xi wieħed minn dawn l-atti, l-għoti tal-informazzjoni intiża biex twassal għax xiri ta' tali mediċini bil-ksur ta' din L-Ordinanza.

32. In oltre l-ġurisprudenza Maltija dwar id-distinzjoni bejn il-pussess sempliċi jew pussess kwalifikat hija waħda kopjuża. Fis-sentenza fl-ismijiet ***Il-Pulizija vs. Carmel Degiorgio*** deċiża minn din il-Qorti kif diversament ippreseduta, din il-Qorti rriteniet illi

> F'kaz ta' pussess ta' droga f'cirkostanzi tali li juru li ma kinitx ghall-uzu esklussiv ta' persuna, il-posizzjoni legali hija cara; il-Qorti trid tkun sodisfatta lil hinn minn kull dubbju ddettat mir-raguni u a bazi tal-provi li jingabu mill-prosekuzzjoni li l-pussess tad-droga in kwistjoni ma kienx ghall-uzu esklussiv (jigifieri ghall-uzu biss) tal-pussessur. Prova ossia cirkostanza wahda f'dan ir-rigward tista', skond ic-cirkostanzi tal-kaz, tkun bizzejjed.[12]

33. L-istess ġie ritenut fis-sentenza fl-ismijiet ***Il-Pulizija vs. Marius Magri*** li saret referenza għaliha anki mill-Qorti tal-Maġistrati fis-sentenza fejn intqal ukoll is-segwenti:

> Meta l-ammont tad-droga ikun pjuttost sostanzjali, din tista' tkun cirkostanza li wahedha tkun bizzejjed biex tissodisfa lill-Qorti li dak il-pussess ma kienx ghall-uzu esklussiv tal-hati. (Ara. Appell Kriminali : "Il-Pulizija vs.Carmel Spiteri" [2.9.1999].)
>
> Illi pero' kif gie ritenut minn din il-Qorti, kif preseduta, kull kaz hu differenti mill-iehor u jekk jirrizultawx ic-cirkostanzi li jwasslu lill-gudikant ghall-konvinzjoni li droga misjuba ma tkunx ghall-uzu esklussiv tal-akkuzat, fl-ahhar mill-ahhar, hija wahda li jrid jaghmilha l-gudikant fuq il-fattispecji li jkollu quddiemu w ma jistax ikun hemm xi "hard and fast rule" x' inhuma dawn ic-cirkostanzi indikattivi. Kollox jiddependi mill-assjem tal-provi u mill-evalwazzjoni tal-fatti li jaghmel il-gudikant u jekk il-konkluzzjoni li jkun wasal ghaliha il-gudikant tkun perfettament raggungibbli bl-uzu tal-logika w l-buon sens u bazata fuq il-fatti, ma jispettax lil din il-Qorti li tissostitwiha b'ohra anki jekk mhux necessarjament tkun l-unika konkluzzjoni possibbli. (App. Krim . "Il-Pulizija vs. Brian Caruana" [23.5.2002])[13]

---

[12] Deċiża mill-Imħallef Vincent Degaetano nhar is-26 ta' Awwissu 1998.
[13] Deċiża mill-Qorti tal-Appell Kriminali mill-Imħallef Joseph Galea Debono nhar it-12 ta' Mejju 2005.

34. Illi huwa ċar illi f'dan il-każ il-Qorti tal-Maġistrati għamlet dan l-apprezzament fejn kienet tal-fehma illi l-pussess ta' dak l-ammont ta' droga fuq l-appellant f'dawk iċ-ċirkostanzi, anke jekk f'ammont żgħir, xorta waħda kien jammonta għal pussess aggravat aktar milli pussess sempliċi. Dak l-ammont żgħir ta' droga, misjub f'ċirkostanzi differenti, setgħa verament kien ikun indikattiv li kien għal użu personali. Iżda f'dan il-każ, dak l-ammont ta' droga instab fuq il-persuna tal-appellant, moħbi fid-dentatura tiegħu u dan filwaqt illi kien dieħel jagħmel viżita l-Faċilita Korrettiva ta' Kordin fejn kien ser jiltaqa' ma wieħed mir-residenti li kien hemmhekk.

35. Din il-Qorti tikkondividi pjenament il-konklużjoni tal-Qorti tal-Maġistrati li f'dan il-każ dak il-pussess ma kienx merament għal użu personali. M'hemmx dubju illi l-appellant kien jaf li s-sustanza li kellu f'ħalqu, moħbija fid-dentatura tiegħu kienet droga. Il-post fejn ipprova jaħbi din id-droga kienet ġenjali – taħt id-dentatura – post li jrid ikun mistħarreġ sew mill-Gwardjani tal-Faċilita biex ikun jista' jinstab. Din il-Qorti ma għandha ebda prova li din id-droga ġiet impoġġija taħt id-dentatura tal-appellant mingħajr dan ma kien jaf. U fi kwalunkwe każ, din l-ipoteżi hija kważi impossibbli.

36. Inoltre l-appellant irriżulta li kien koperattiv ħafna mal-Gwardjani meta ġew biex jagħmlulu t-tfitxija fuq persuntu u l-*istrip search*. Iżda meta imbagħad talbuh biex joħroġ id-dentatura minn ħalqu l-appellant waqaf ikun koperattiv. Jirriżulta li l-appellant beda jinsisti biex l-ispezzjoni ma ssirx b'mod li tkissrulu d-dentatura. Meta kien qiegħed jagħmel hekk huwa beda wkoll juri li kien

qiegħed jipprova jostor is-sustanza illeċita li hu kellu moħbi fid-dentatura tiegħu.

37. In oltre, inkwantu post inġenjuż fejn taħbi d-droga, din il-Qorti tqis li jekk verament dik id-droga kienet għall-użu tiegħu personali, ma kellux għalfejn jeħodha miegħu fil-Faċilita Korrettiva ta' Kordin fl-ewwel lok, jew jaħbiha b'dak il-mod f'dak il-post. Inoltre din il-Qorti ssibha diffiċli li tqis li l-appellant setgħa b'xi mod jaħseb li setgħa juża din id-droga hu personali meta kien sejjer jagħmel visita fil-Faċilita Korrettiva ta' Kordin. Din il-Qorti ssibha bil-wisq diffiċli temmen li l-appellant kien daqshekk inġenwu li ħaseb li setgħa jidħol bid-droga moħbija taħt id-dentatura tiegħu biex imbagħad wara li jkun għadda mill-għarbiel dejjaq tal-ispezzjoni f'dik il-Faċilita, ikun invista lil sieħbu, u ħareġ minn minn imur joqgħod jieħu daqqa minn dik id-droga għall-kwiet.

38. Din il-Qorti ma taqbilx l-anqas mal-interpretazzjoni sussidjarja li l-appellant jipprova jagħti lill-atti tiegħu fis-sens li fl-agħar ipoteżi, l-appellant kellu jinstab ħati tat-tentattiv tar-reat tal-pussess kwalifikat. Il-pussess tal-appellant kien wieħed attwali fil-mument meta d-droga nstabet fuqu u ċ-ċirkostanzi imsemmija aktar il-fuq jikkostitwixxu prova ċirkostanzjali univoka li l-intenzjoni tal-appellant ma kienetx dik li juża dik id-droga għal użu esklussiv tiegħu. Dan apparti mill-fatt li d-definizzjoni wiesa ta' traffikar *per se* tinkludi fiha nnifisha t-tentattiv ta' wieħed mill-azzjonijiet indikati fl-artikolu 22(1)(B) tal-Kapitolu 101 tal-Liġijiet ta' Malta.

39. Konsegwentement għal dak li jirrigwarda l-pussess aggravat, din il-Qorti tikkonkludi li l-Qorti tal-Maġistrati setgħet legalment u raġonevolment issib il-ħtija fl-appellant.

Ikkunsidrat :-

40. Illi l-appellant instab ħati wkoll taħt l-artikolu 7(1) tal-Kapitolu 260 tal-Liġijiet ta' Malta li jinqara kif ġej:

> 7.(1) Meta xi persuna, li ma tkunx uffiċjal tal-ħabs jew persuna oħra mpjegata fil-ħabs, mingħajr l-awtorità leġittima, iddaħħal jew tipprova ddaħħal f'xi parti tal-konfini ta' ħabs xi oġġett ikun li jkun li hu pprojbit skont xi regolamenti magħmula skont dan l-Att, jew iġġorr jew tipprova ġġorr xi oġġett bħal dak barra minn xi ħabs, tkun ħatja ta' reat u teħel, meta tinsab ħatja, multa ta' mhux iżjed minn mitejn u tnejn u tletin euro u erbgħa udisgħin ċenteżmu (232.94). Kap. 9.Kap. 101. Kap. 31.
>
> (2) Meta l-oġġett li jidħol jew li sar attentat biex jidħol f'ħabs kif intqal qabel ikun arma regolari kif imfisser fl-artikolu 64 tal-Kodiċi Kriminali, jew xi sustanza esplużiva kif imfisser fl-artikolu 314 tal-Kodiċi Kriminali, jew xi likwidu jew sustanza li taħraq jew korruživa, jew xi mediċina li tkun mediċina perikolużа skont l-Ordinanza dwar il-Mediċini Perikolużi, jew li tkun mediċina li hi kontrollata b'regolamenti magħmula taħt l-Ordinanza dwar il-Professjoni Medika u l-Professjonijiet li għandhom x'jaqsmu magħha, il-piena tkun priġunerija għal żmien ta' mhux inqas minn xahar u mhux iżjed minn tmintax-il xahar kemm-il darba ma jkunx hemm provduta piena ogħla taħt xi liġi oħra.

41. Illi minn qari ta' din id-disposizzjoni fid-dawl ukoll tal-provi mressqa f'dan il-każ, m'hemmx dubbju lanqas illi l-appellant huwa responsabbli għal dan ir-reat ukoll. Irriżulta illi meta nstabet is-sustanza illeċita, l-appellant kien fil-*Gatehouse* tal-Faċilita Korrettiva ta' Kordin fejn ġie mfittex mill-Gwardjani tal-Faċilita qabel ma daħal jagħmel visita ma persuna inkarċerata. Kien f'dak il-mument li huwa nstab fil-pussess xjenti tad-droga in kwistjoni, li kienet ser tiddaħħal il-ħabs li kieku ma ġietx interċettata qabel mill-

Gwardjani. Kwindi l-elementi kollha rikjesti għall-fini ta' dan ir-reat ġew ippruvati. Il-Qorti tal-Maġistrati kienet għalhekk legalment u raġonevolment korretta li ssib lill-appellant ħati anki tat-tieni imputazzjoni kontra tiegħu, liema konklużjoni ser tiġi kkonfermata wkoll minn din il-Qorti. Mistqarr dan pero il-Prosekuzzjoni xliet lill-appellant bir-reat taħt l-artikolu 7(1) tal-Kapitolu 260 tal-Liġijiet ta' Malta u mhux **ukoll** taħt is-sub-artikolu 2 tal-istess artikolu. Jiġifieri l-piena applikabbli għat-tieni imputazzjoni kif ġie kontestat lill-appellant huwa tal-multa ta' mhux iżjed minn mitejn u tnejn u tletin euro erbgħa u disgħin ċentezmu. Kien jispetta lill-Prosekuzzjoni tispeċifika li kienet qegħda tixli lill-appellant bl-introduzzjoni t'oġġett projbit **konsistenti f'mediċina perikoluża jew mediċina kontrollata skont il-każ**. Dan peress li għall-fini ta' din it-tipoloġija t'oġġetti projbiti hemm sub-artikolu *ad hoc* li kellu jiġi invokat mill-Prosekuzzjoni u dan in kwantu l-istess sub-artikolu mhux qiegħed hemm għalxejn. Il-Prosekuzzjoni kellha tispeċifika l-artikolu 7(2) wkoll f'dan il-każ. Dan pero ma jnaqqas xejn mir-responsabbilta tal-appellant u mill-piena imponibbli fuqu.

Ikkunsidrat :-

42. Illi għal dak li jirrigwarda t-tielet imputazzjoni, l-appellant ġie mixli wkoll talli kiser il-kundizzjonijiet ordni tal-libertà kundizzjonata li kienet ġiet mposta fuqu permezz ta' sentenza tal-Qorti tal-Maġistrati datata 25 ta' Jannar 2010. Din il-liberta' kundizzjonata kienet tiddekorri għal tnax-il xahar mill-25 ta' Jannar 2010 u ċioe

għal żmien sena. Issa r-reati allegatament kommessi mill-appellant f'dan il-każ seħħew fis-26 ta' Marzu 2010 u ċioe' entro s-sena mid-data tas-sentenza tal-Qorti tal-Maġistrati.

43. Il-Qorti tal-Maġistrati rat li l-Prosekuzzjoni preżentat fl-atti kopja ta' dik is-sentenza li minnha kien jirriżultaw il-konnotati identiċi għal dawk tal-appellant; kif ukoll li verament kienet ikkundannatu għall-ordni ta' liberazzjoni kondizzjonata għal perjodu ta' sena dekorribbli mill-25 ta' Jannar 2010. Iżda jibqa' l-fatt li l-Prosekuzzjoni f'dan il-każ ma provdiet ebda prova li turi jekk dik is-sentenza kienetx tagħmel stat kontra l-appellant fis-sens kienetx *res iudicata* kontra tiegħu jew kienetx għadha soġġetta għal xi appell fil-jum li fih l-appellant ikkometta d-delitti msemmija aktar il-fuq, b'mod għalhekk li fil-mument li huwa kkommetta dawn id-delitti dik is-sentenza kienet għadha mhix stat fuqu.

44. B'referenza għall-fedina penali tal-appellant ma jidhirx lanqas li dan id-dubbju ġie ċċarat peress illi m'hemm l-ebda referenza għal jekk din is-sentenza ġietx appellata minnu. Lanqas il-fatt illi s-sentenza in kwistjoni ġiet ippreżentata mill-Prosekuzzjoni nhar il-15 ta' Diċembru 2014 ma teskludi li seta' kien hemm sentenza tal-appell li ikkonfermat o meno din is-sentenza fil-frattemp. B'hekk jibqa' fatt mhux magħruf u mhux ikkonfermat għal din il-Qorti jekk filfatt it-terminu prefiss tal-liberta' kundizzjonata kinitx qed tiddekorri dakinhar tar-reati abbinati ma dan il-każ, u jekk allura l-appellant effettivament kisirx dan it-terminu prefiss bl-azzjonijiet tiegħu.

45.Għal dawn ir-raġunijiet din il-Qorti ser tillibera lill-appellant mit-tielet imputazzjoni miġjuba kontra tiegħu filwaqt illi żżomm ferm mal-bqija tas-sentenza għal dak li jirrigwarda l-ħtija tal-ewwel u tat-tieni mputazzjoni u tal-liberatorja tar-raba' imputazzjoni, skond kif mogħtija mill-ewwel Qorti.

Ikkunsidrat :-

46.Illi jifdal allura biss l-aħħar aggravju relattiv għall-*quantum* tal-piena kif imposta fuq l-appellant mill-Qorti tal-Maġistrati fejn l-appellant jilmenta li fil-fehma tiegħu din kienet waħda eċċessiva.

47.Kif intqal aktar il-fuq din hija Qorti ta' reviżjoni u bħala tali ma tistax taqbad u tbiddel il-piena li tkun ġiet mogħtija mill-Qorti tal-Maġistrati sakemm din ma tkunx waħda żbaljata fil-prinċipju, jew li tkun tmur lil hinn mill-parametri tal-Liġi, jew li tkun manifestament eċċessiva. Kif ġie mistqarr mill-Qorti tal-Appell Kriminali (Superjuri) fil-kawża fl-ismijiet ***The Republic of Malta vs. Kandemir Meryem Nilgum and Kucuk Melek*** deċiża nhar il-25 t'Awissu 2005 :

> It is clear that the first Court took into account all the mitigating as well as the aggravating circumstances of the case, and therefore the punishment awarded is neither wrong in principle nor manifestly excessive, even when taking into account the second and third grounds of appeal of appellant Melek. As is stated in Blackstone's Criminal Practice 2004 (supra):
>
> "The phrase 'wrong in principle or manifestly excessive' has traditionally been accepted as encapsulating the Court of Appeal's general approach. It conveys the idea that the Court of Appeal will not interfere merely because

the Crown Court sentence is above that which their lordships as individuals would have imposed. The appellant must be able to show that the way he was dealt with was outside the broad range of penalties or other dispositions appropriate to the case. Thus in Nuttall (1908) 1 Cr App R 180, Channell J said, 'This court will...be reluctant to interfere with sentences which do not seem to it to be wrong in principle, though they may appear heavy to individual judges' (emphasis added). Similarly, in Gumbs (1926) 19 Cr App R 74, Lord Hewart CJ stated: '...that this court never interferes with the discretion of the court below merely on the ground that this court might have passed a somewhat different sentence; for this court to revise a sentence there must be some error in principle." Both Channell J in Nuttall and Lord Hewart CJ in Gumbs use the phrase 'wrong in principle'. In more recent cases too numerous to mention, the Court of Appeal has used (either additionally or alternatively to 'wrong in principle') words to the effect that the sentence was 'excessive' or 'manifestly excessive'. This does not, however, cast any doubt on Channell J's dictum that a sentence will not be reduced merely because it was on the severe side – an appeal will succeed only if the sentence was excessive in the sense of being outside the appropriate range for the offence and offender in question, as opposed to being merely more than the Court of Appeal itself would have passed."[2]

This is also the position that has been consistently taken by this Court, both in its superior as well as in its inferior jurisdiction.

48. Mill-banda l-oħra din il-Qorti trid tagħmel l-evalwazzjoni tagħha dwar jekk il-Qorti tal-Maġistrati applikatx piena li kienet manifestament eċċessiva meta wieħed jieħu kont ukoll tal-aspetti retributtivi u preventivi tas-sentenza emessa minnha. Kif intqal aktar il-fuq fl-appell ***Kandemir*** u li ġie wkoll imbagħad ribadit fl-appell superjuri ***Ir-Repubblika ta' Malta vs. Marco Zarb***, deċiża nhar il-15 ta' Diċembru 2005, din il-Qorti bħala Qorti ta' appell ma tiddisturbax is-sentenza mogħtija mill-Qorti tal-ewwel istanza sempliċiment għaliex hi kienet tippreskrivi piena li kienet għola minn dik li din il-Qorti kif komposta kienet kieku tagħti kieku kienet hi li qegħda teroga l-piena. Biex l-appell jirnexxi, kien meħtieġ li l-appellant juri li l-piena mogħtija mill-Qorti tal-

Maġistrati kienet toħroġ barra mill-parametri tal-piena jew miżuri applikabbli għall-każ żbaljata fil-prinċipju jew manifestament eccessiva. Din il-Qorti ma tinterferix ma pieni li ma jkunux jidhru li huma żbaljati fil-prinċipju, għalkemm ikunu jidhru li huma pieni ħorox għal xi Ġudikanti. Biex piena mogħtija minn Qorti tal-Ewwel Istanza tkun tista' tiġi mibdula jrid jiġi pruvat li kien hemm xi żball fil-prinċipju wara l-emanazzjoni ta' dik il-piena. Il-Qorti tal-Appell Kriminali fl-Ingilterra żviluppat ukoll il-kunċett ta' sindakabilita tal-piena tal-Qorti tal-Ewwel Istanza fil-każ li din tkun eċċessiva jew manifestament eċċessiva. Biss dan ma jfissirx li sempliċiment għax sentenza tkun tidher li hija fuq in-naħa aktar severa din tkun tissodisfa dan it-test tal-eċċessivita jew eċċessivita manifesta. Anzi dik il-Qorti ttenni li appell fuq tali piena jkun jista' jiġi milqugħ jekk jirriżulta li s-sentenza tkun barra l-parametri tal-piena li tkun applikabbli :

a. għall-offiża in kwistjoni u
b. għaċ-ċirkostanzi tal-ħati

u mhux għaliex tkun piena li tkun għola minn dik li kieku l-Qorti tal-Appell kienet teroga għall-każ in kwistjoni. Dawn il-prinċipji ġew ukoll imħadnin minn din il-Qorti, kolleġjalment komposta fis-sentenza ***Ir-Repubblika ta' Malta vs Carmen Butler et*** deċiża nhar is-26 ta' Frar 2009 fejn ġie mistqarr ukoll is-segwenti :

> 8. Fil-verita`, dawn il-principji huma rifless tal-principju l-iehor li meta jkun hemm sentenza li tigi appellata mill-hati, il-Qorti tal-Appell Kriminali, bhala regola, ma tiddisturbax il-piena erogata mill-ewwel qorti sakemm dik il-piena ma tkunx manifestament sproporzjonata jew sakemm ma jirrizultax li l-ewwel qorti tkun naqset milli taghti importanza lil xi aspett

> partikolari tal-kaz (u anke, possibilment, lil xi cirkostanza sussegwenti ghas-sentenza ta' l-ewwel qorti) li kien jincidi b'mod partikolari fuq il-piena. S'intendi, kif diga` nghad, "sentencing is an art rather than a science" u wiehed ma jistax jippretendi xi precizjoni matematika jew identita` perfetta fit-tqabbil tal- fatti ta' kaz ma' iehor jew tal-piena erogata f'kaz ma' dik erogata f'kaz iehor.

49. Il-ġurisprudenza prevalenti f'dan il-kuntest, tgħallem li meta Qorti tiġi biex teroga piena trid tieħu kont taċ-ċirkostanzi kollha li jsawru l-każ, jiġifieri dawk tal-vitmi, l-interessi tal-komunita kollha kemm hi, kif ukoll dawk tal-ħati. F'dan is-sens, kemm il-ġurisprudenza lokali kif ukoll dik Ingliża tistabbilixxi li fl-eżerċiżżju ta' reviżjoni imħolli lilha, il-Qorti tal-Appell Kriminali trid tistħarreġ appell fuq il-piena inflitta kemm billi tqis iċ-ċirkostanzi kollha prevalenti li l-Qorti tal-Ewwel Istanza setgħet kienet f'qagħda li tara, kif ukoll, skont kif imsemmi fis-sentenza ***Butler*** tqis *anke, possibilment, lil xi cirkostanza sussegwenti ghas-sentenza ta' l-ewwel qorti.*

50. Illi għal dak li jirrigwarda l-*quantum* tal-piena għall-ewwel reat, skond l-artikolu 22(b)(i) tal-Kapitolu 101 tal-Liġijiet ta' Malta, il-piena imponibbli f'dan il-każ huwa ta' priġunerija għal żmien mhux inqas minn sitt xhur iżda mhux iżjed minn għaxar snin u multa ta' mhux inqas minn erba' mija u ħamsa u sittin euro u sebgħa u tmenin ċenteżmu (465.87) iżda mhux iżjed minn ħdax-il elf, sitt mija u sitta u erbgħin euro u sebgħa u tmenin ċenteżmu (11,646.87).

51. Mill-banda l-oħra l-piena għat-tieni reat miġjub kontra l-appellant huwa ta' mhux inqas minn xahar u mhux iżjed minn tmintax-il xahar priġunerija kemm-il darba ma jkunx hemm provduta piena

ogħla taħt xi liġi oħra. U anke jekk l-appellant kellu jingħata l-benefiċċju li f'dan il-każ kellu jingħata l-piena taħt l-artikou 7(1) tal-Kapitolu 260 tal-Liġijiet ta' Malta[14] minħabba li l-Prosekuzzjoni naqset milli taddebitalu wkoll l-artikolu 7(2) tal-Kapitolu 260 tal-Liġijiet ta' Malta, xorta jibqa' l-fatt li l-piena għall-ewwel imputazzjoni tibqa' fil-parametri tal-Liġi.

52. Jirriżulta għalhekk li l-piena imposta għall-ewwel żewġt imputazzjonijiet li b'mod komplessiv ġiet iffissata għal ħdax (11) il-xahar priġunerija effettiva u multa ta' disa' mitt ewro (€900) kienet fil-parametri tal-liġi u anzi tqarreb sew lejn il-minimum tagħha.

53. Inoltre, dil-Qorti tinnota wkoll li skont l-artikolu 22(9) tal-Kapitolu 101 tal-Liġijiet ta' Malta, fil-każ tal-pussess aggravat, mhux possibbli għall-Qorti li tapplika l-artikoli 21 u 28A tal-Kodiċi Kriminali u d-dispożizzjonijiet tal-Att dwar il-Probation. Jiġifieri mhux possibbli għal dawn il-Qrati li jagħtu piena taħt il-minimu, sentenza sospiża jew sanzjoni komunitarja fil-każ ta' pussess kwalifikat ta' droga. L-unika eċċezzjoni għal din ir-regola tapplika fil-każ meta wara li l-Qorti tqis li miċ-ċirkostanzi kollha tal-każ, jirriżulta li l-ħati kien bi ħsiebu jikkonsma d-droga f'dak l-istess post flimkien ma' oħrajn (*sharing*). Dan evidentement ma setgħax ikun il-każ hawnhekk fejn allura din l-eċċezzjoni mijiex waħda applikabbli.

[14] multa ta' mhux iżjed minn mitejn u tnejn u tletin euro u erbgħa udisgħin ċenteżmu (232.94).

54. Fil-fehma ta' din il-Qorti il-piena imposta mill-Qorti tal-Maġistrati għal dak li jirrigwarda l-ewwel żewġ imputazzjonijiet hija waħda ekwa u ġusta fejn konsegwentement din il-Qorti ma tarax il-ħtieġa li tiddisturba dan il-kwantum lanqas. L-anqas ma jirriżulta li l-appellant b'xi mod ikkopera mal-Awtoritajiet tal-Faċilita Korrettiva ta' Kordin jew inkella mal-Pulizija jew jirriżultaw fatturi oġġettivi li jimmilitaw favur xi forma ta' temperament.

55. Għall-kuntrarju, dan irriżulta li huwa każ ta' persuna li ppruvat iddaħħal id-droga fil-Faċilita Korrettiva ta' Kordin, reat partikolarment insidjuż meta wieħed iqis l-isforzi kollha li jsiru mill-Awtoritajiet tal-Ħabs matul is-snin sabiex jeradikaw il-pjaga tad-droga minn dak il-post li għandu jkun sinonimu mal-Korrezzjoni, jiġifieri li wieħed inkarċerat hemm jitgħallem jitbiegħed mill-vizzji u mill-ksur tal-Liġi. Id-dħul tad-droga fil-Ħabs huwa wieħed mill-eqqel ostakli għal dak l-għan nobbli tal-korrezzjoni ta' min ikun kiser il-Liġi Kriminali. B'hekk min jikkommetti tali reat ma jistax jistenna li l-Liġi ma tiġix applikata b'mod rigoruż fil-każ tiegħu.

56. Mill-banda l-oħra peress li fil-fehma ta' din il-Qorti, il-Qorti tal-Maġistrati ma kellhiex bażi ta' provi biżżejjed biex fuqhom issib ħtija fir-rigward tat-tielet imputazzjoni, din il-Qorti sejra tillibera lill-appellant mit-tielet imputazzjoni u konsegwentement teħilsu mill-piena fir-rigward ta' dik l-imputazzjoni li kienet ġiet imposta fuqu mill-Qorti tal-Maġistrati.

Decide

Għaldaqstant din il-Qorti tilqa' l-appell ta' Michael MICALLEF in parti billi filwaqt li

(a) tikkonferma s-sentenza appellata f'dik il-parti fejn sabet ħtija fl-appellant fir-rigward tal-ewwel u tat-tieni imputazzjonijiet miġjuba kontra tiegħu kif ukoll fejn illiberatu mir-raba' imputazzjoni;

(b) tikkonfermaha wkoll f'dik il-parti fejn erogat il-piena ta' ħdax (11) il-xahar priġunerija u l-multa ta' disa mitt euro (€900) fir-rigward tal-ewwel żewġ imputazzjonijiet,

mill-banda l-oħra :

(c) tiddikjarah mhux ħati tat-tielet imputazzjoni miġjuba kontra tiegħu u b'hekk tilliberah minn kull ħtija u piena fir-rigward tal-istess b'dan li għalhekk tħassar il-multa addizzjonali ta' tliet mitt (€300) kif imposta fuqu mill-Qorti tal-Maġistrati.

(d) U salv fejn mibdula b'din is-sentenza kif imsemmi aktar il-fuq, din il-Qorti qegħda tikkonferma s-sentenza appellata fil-bqija tagħha.

Aaron M. Bugeja

Imħallef